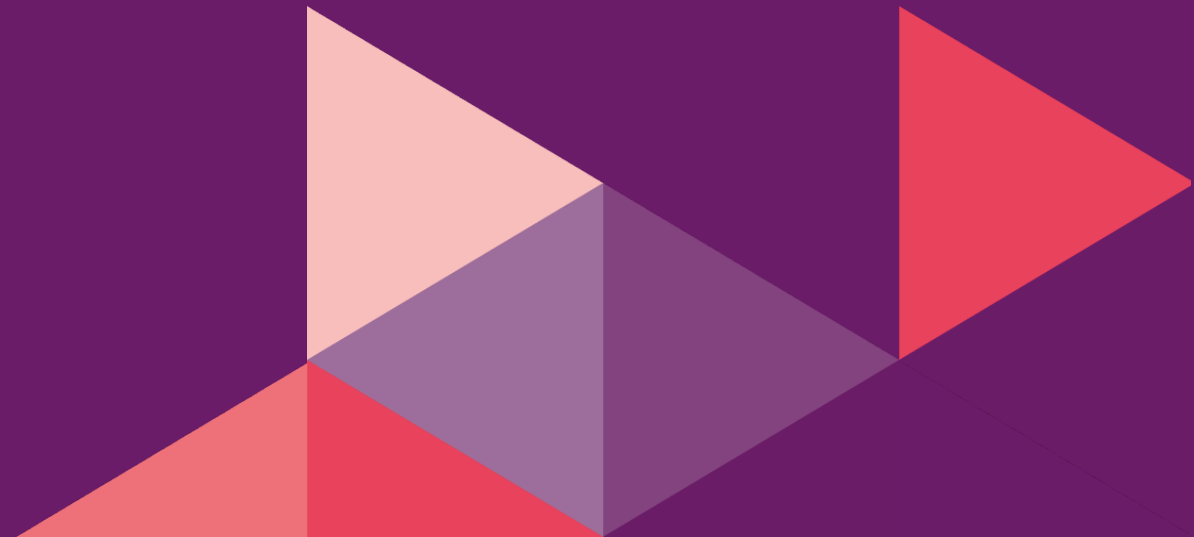

Møte med Foreldre for blinde barn
- om læremidler for blinde/sterkt svaksynte

18.03.22

Avd.leder Dan A. Nachtnebel

Statped's rolle og mandat

Oppdrag fra Kunnskapsdepartementet:

Statped har i oppdrag å utvikle, tilrettelegge og produsere læremidler for sterkt svaksynte og blinde.

Hjemmel for oppdraget:

- ▶ Opplæringsloven §5-9
- ▶ Åndsverksloven §§55 og 56

Hvordan løses oppdraget?

- ▶ For synshemmede tilrettelegger vi lærebøker som er i handelen til punktskrift på papir og elektroniske utgaver tilpasset bruk av skjermleser og leseleser
- ▶ Utvikler annet materiell eks. taktile figurer (kart, modeller), lydillustrasjoner, 3D-modeller ved behov
- ▶ Vi produserer også lydbøker, som brukes av både blinde/sterkt svaksynte og lesehemmede
- ▶ Vi bistår læremiddelutviklere og forlag med tilrettelegging av digitale læremidler ved behov

- ▶ Vi bistår også med vurdering av særskilte læremidler som får tilskudd gjennom Tilskuddsordningen til Udir

Statpeds rolle sett i lys av spørsmålene som er stilt

- ▶ Ansvar for innkjøp av læremidler ligger hos kommunene
- ▶ Ansvar for å tilrettelegge læremidlene etter UU-krav ligger hos læremiddelutviklerne/forlagene (UU-tilsynet kan ikke slik det er i dag, føre kontroll med dette)
- ▶ Statped tester egne læremiddel for UU og særlig tilrettelegging for synshemmede.
- ▶ Udir har utviklet kriterieliste for læremidler innen tilskuddsordningen, men godkjenner ikke læremidlene

Men:

- ▶ Statped bidrar med sin kompetanse overfor de store forlagene ved behov slik at grunnlagsfilen for digital produksjon blir bedre universelt utformet (og dermed også raskere for oss å tilrettelegge)
- ▶ Statped har utviklet en veileder for universell utforming av digitale utgivelser sammen med NLB og Forleggerforeningen
- ▶ Statped bidrar med kompetansetiltak overfor lærere på lærerkurs

Mulige tiltak fra Statped

- ▶ Statped vurderer ytterligere fokus på utvikling av digitale læremidler for målgruppen og hvordan disse kan tilrettelegges for blinde og sterkt svaksynte
- ▶ Statped arbeider med veiledningsmateriell om bruk av digitale læremidler

Statpeds rolle sett i lys av temaene som ønskes belyst

- ▶ Rapportering av læremidler som ikke fungerer
  - ▶ Ansvaret ligger mellom kommunen som kjøper og læremiddelprodusenten som selger
  - ▶ Klager på læremidlene går til Diskrimineringsnemda (2021 – 12 saker som handler om brudd på regelverk om utforming av IKT i utdanning (jf. s.47 Oslo Economics rapport 2021))
- ▶ Statped ber om tilbakemelding fra skolene på særlig tilrettelagte læremidler som vi har utviklet, tilrettelagt og produsert.

Men

- ▶ Rådgivere i Statped kan utfra en god kunnskap om læremidlene som er i bruk i opplæringen, anbefale tilrettelagte læremidler overfor blinde og sterkt synshemmede elever

Statped's rolle sett i lys av temaene som ønskes belyst

- ▶ Oversikt over universelt utformede læremidler
  - ▶ Det er læremiddelutviklere og kommunen som kjøper som kan gi oversikt over UU-læremidler.

Men:

- ▶ Udir arbeider med en nasjonal tjenestekatalog i samarbeid bl.a. med Statped. Dette vil være en del av arbeidet med det nasjonale digitale økosystemet – et arbeid KD har iverksatt sammen med KS, Udir og Statped.

Mulige tiltak fra Statped:

- spille inn at en oversikt over funksjonalitet for våre målgrupper legges inn i tjenestekatalogen

Oppsummering

- ▶ Vårt læremiddelarbeid er en spesialtilpasning som går utover UU
- ▶ UU (krav) eller born accessible, gjør vårt arbeid mye enklere, da har vi flere ressurser til spesialtilpasningen
- ▶ Statped kan ikke gå direkte inn og forbedre kommersielle produkter, men vi påvirker via samarbeid med forlagene, Standard Norge etc.
- ▶ Statped mottar fortsatt svært mange bestillinger på tilrettelegging av tradisjonelle læremidler (bøker) – også verk fra før LK20
- ▶ **Digitalt læremiddel – hvordan kan det tilrettelegges for en blind elev?**
Utfordringer: omfang, dynamikk, interaktivitet
- ▶ Ønsker testpersoner til konkret utprøving og tilbakemelding på våre produkter
- ▶ **Ønsker veldig gjerne tilbakemeldinger på behovet for tilrettelegging av læremiddelstoff som allerede er digitalt, men ikke tilgjengelig med skjermleser eller pedagogisk brukbart for blinde/sterkt svaksynte. Hva/hvordan? dan.nachtnebel@statped.no**

 statped.no

 facebook.com/statped

 twitter.com/statped